

a. 50.074 kötet 7
1942

A SÁROSPATAKI REFORMÁTUS TEMPLOM.

ÍRTA:
DR. GULYÁS JÓZSEF

Handwritten mark

A MI TEMPLOMUNK

A sárospataki református templomot igen sokan vallják templomuknak.

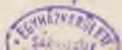
Magáénak vallja a Sárospatakon lakó 3500 református lélek. Sárospatak nagykiterjedésű határában elszórtan lakik a 3500-ból vagy 1500, de ők is a Kácsárdtól és a Cirkálótól le a Gulyalegelőn túli csatornaör-lakásig ezt tartják templomuknak. Sok helyre még a tornya se látszik el, sok helyre még a harangszó is alig hallhatóan, haldokolva ér ki, de azért a templom közös, minden reformátust összetart.

Magáénak vallja ezt a templomot az egymást váltogató pataki diáksereg. Nemcsak a diák írja fel a nevét valamelyik karzat-oszlopra, hanem ennek a templomnak képe, áhitata és emléke is beleíródik a diáklelkekbe.

Amióta katonaság van Patakon, az itt szolgáló református honvédek is egy darab otthont, egészen ismerős területet kapnak templomunkban, amikor együtt énekeljük a közös örökséget, a zsoltárokat és a dicséreteket.

A Patakon munkát találó vidéki leányok és fiúk addig maradnak meg az egyenes úton, amíg a mi templomunk nekik is templomuk.

672/1980.

Diáklátogató szülők, átutazó vándorok, a Sárospatakon nyaralók, közeli falvak Sárospatakra feljött reformátusai, ha megkondul a harang, nemesak vasárnap, hanem még hétköznap is jönnek a mi templomunkba, mert a magukénak is tartják.

Minden év őszén ebből a templomból indul el a vándormadarakkal, de nem idegen földre, hanem falusi és városi református gyülekezetek felé, a palástot először magára öltött új segédlelkész-sereg.

Sokaknak öröme tehát ennek a füzetnek megjelenése. Dr. Gulyás József, a templomot szerető, hűséges presbiter nem egy templom, hanem a mi templomunk történetét mondja itt el. Aki elolvassa, jobb református lesz. Még jobban megérti, hogy Isten mennyire megsegítette őseinket és még jobban hiszi, hogy minket se hagy el, hisz ígérete van, hogy Atyánk és Istenünk marad mindörökké. A Lorántfy Zsuzsánna vegyeskar is szervező karnagya, Szathmáry István vezetésével hozzá illő éneket zeng, amikor ennek a kiadását és árusítását kezdeményezte és vállalja. A füzet tiszta jövedelme a templomfűtés célját szolgálja. A cél a legszükségesebbek közül való. Egy templom akkor van készen, amikor fűthető.

Végül mégis az a mi igazi örömünk és gazdagságunk, hogy a mi templomunk az Istené. Aki megőrzi és megszenteli mindazokat, akik Őt keresik és akik ezért a templomért fáradoznak és áldozatot vállalnak.

Sárospatak, 1942 tavaszváró hava.

DARÁNYI LAJOS
lelképásztor

A sárospataki református templom

A sárospataki reformátusok legrégebbi temploma a mai katolikus templom volt, amelynek sirboltjában sok nagy emberünk közt Lorántfy Zsuzsanna és fia, II. Rákóczi György erdélyi fejedelem is alussza örök álmát. Ezt a templomot 1671. augusztus 5-én elvették tőlünk, s bár Thököly Imre sikerei után 1682. október 15-én visszaadták, csak rövid ideig volt újra birtokunkban, 1686. december 6-ig. Az egyik pataki lelkész, Debreczeni Ember Pál, továbbra is itt maradt és a vallásukhoz ragaszkodó híveknek különböző helyeken, Győry István, Ujhelyi Mihály hécei udvarán, majd a mostani templom helyén, azután a Fekete Zsigmond hécei szabadtelkén, a mai Besztercei ház helyén, istentiszteleteket tartott. Az utóbbi helyen egy kis imaházat is építettek a hívek, de ezt a jezsuita főnök ismételtelen lerontatta. Megtiltották a reformátusoknak a szabad vallásgyakorlatot, a lelkésznek eltiltották a szolgálatot, őt magát ismételtelen bezárták. Végre Hotykára menekült. Utána Gönyüi Pócs Péter jött Patakra szolgálni, aki itt lakhatott ugyan, de istentisztelet végzésére Hotykára kellett kijárnia. Keresztelni, esketni, temetni Patakon csak a jezsuitáknak volt szabad. 1703 és 1705 közt a főiskolában tartottak istentiszteleteket a reformátusok, mert a régi templomot sohasem kapták vissza, csak a régi harangot, melyet 20 pár ökör

húzott el a templom melletti bástyafalról. Az 1705. szeptember 12-én megnyílt szécsényi gyűlés bizottságot küldött ki, mely a pataki református egyháznak a pataki, újhelyi és bényei szőlőket visszaadta ugyan, sőt a hús- és bormérés jogát is, de többi javai a jezsuiták kezén maradtak, II. Rákóczi Ferenc ígérte ugyan, hogy a kollégium mellett templomot fog építeni a reformátusoknak, de ígérete nem vált valóra.

Ekkor a hívek a szécsényi gyűlés után egy kis fatemplomot építettek, majd 1726-ban egy nagyobbat, amely 9 öl hosszú és 6 öl széles volt, amelyben már a tanulók is elfértek. E fatemplom a mai templom telkén állt. Azonban az idő 1766 táján már úgy megviselte, hogy leomló-félben volt. Déli és nyugati előcsarnokának korhadt oszlopait és szüette gerendáit támasztékokkal kellett az összedüléstől megóvni. A hívek kőtemplom építéséről kezdtek gondolkozni.

Templomépítéshez királyi engedély kellett. A véletlen szerencse kezükre járt. A társuralkodó, II. József, épen Patakon járván, az egyház vezetői 1770. május 20-án felhasználták az alkalmat arra, hogy folyamodványt nyújtsanak be a felségnek, kérvén, engedje meg nekik egy kétezer embert magába foglaló kőtemplom és mellé egy három haranghoz való torony építését. A jelenlegi igen kicsi, sártapaszos fatemplomuk azon a helyen épült, melyet Lipót király jelölt ki számukra. A császár átvette a kérvényt és áttette a helytartótanácshoz. A helytartótanács július 9-én Zemplén vármegyéhez tette le, azzal az utasítással, hogy vizsgálja ki az ügyet. A megyei bizottság október 10-én szállt ki Patakra. Először a régi templomot vette szemügyre. Megállapította, hogy a kérvényezők igazat mondtak. A templom tényleg nagyon rozoga állapotban van, oszlopai, és a nyugati és keleti végén futó karzatai dülő-félben vannak, a támasztékok is csak ideig-óráig tudják megakadályozni az összedülést. Kicsiny is a templom a szaporodó hívek be-

fogadására. (Ekkor 1431 volt a hívek száma, a tanulóké pedig 1343.) A bizottság a kérelmet pártolóan terjeszti a király elé.

Azonban a teljesítést még nagyon sok akadály gátolta. A helybeli plébános, Jabróczky Pál jezsuita, ellentmondott. Azt állította, hogy a tanulóifjúságnak van imaterme, mely 1767-ben épült a kollégiumban; erre tornyot is építettek. A fatemplom a hívek számára elegendő, torony nem szükséges, a harang számára ott a harangláb. — Az egyház cáfolni igyekezett Jabróczky állításait, mert a jelenlegi fatemplom használhatatlan volt már.

Az iratok 1770. december hó 1-én felterjesztettek a felséghez. 1773. november hó 2-án jött meg rájuk a válasz. A helytartótanács a javítást és a nagyobbítást megengedte, de építési anyagról nem szól, torony helyett csak tornyocskát említ és harangról is csak egyről beszél. Az egyház újra a felséghez folyamodik: engedje meg a kőből való építést, mert a faanyag drága és hamar romlik; engedje meg továbbá a toronyemelést. Erre 1774. február 21-én lejött a felelet, mely azt kérdi, miért akarnak kő-templomot s a nép megterhelhetése nélkül van-e rá pénzük? 1774. május 2-án kiszállt a megyei bizottság, hogy a feltett kérdéseket megvizsgálja. Az egyház vezetői élő szóval adják meg a feleletet. A bányászok ingyen adják a követ, meszet Ladmócról szereznek, a fedélzethez a fát Trautsohn herceg, a földesúr, ingyen adja, az ablak- és ajtófelekhez a faragott követ Lácza Szabó Pál önként felajánlotta, a tetőre zsindelet Kazinczy András ingyen ad, az építés költségeire már eddig befolyt 4419 forint 7 krajcár és 31 hordó bor, de még sok jötevőjük van, akik a hiányzó összeget felajánlották, így a híveket nem fogják megterhelni az építés költségei.

A felelet május 8-án elment, de a helytartótanács az egyházra nézve hallatlanná tette; újabb bizottságot küldött ki. 1775. január 23-án ki is jött a megyei

bizottság a főiskolához, mely a vizsgálat után megadta a feleletet. 1775. június 19-én jött meg a kettős válasz, amely szerint az egyházat kegyelmébe veszi a király és a szilárd anyagból való templomépítést megengedi, de sem a templom, sem a torony ne legyen magasabb az 1773. november 2-iki rendeletben megengedettnél. 1775. december 12-én a megye az építést megengedte, és pedig 2773 ember számára 346·5 négyszögöl területen való építést engedélyezett; a templom hosszában a székek között egy ölnyi, a fal mellett két oldalt félölnyi széles, a szószék előtt öt négyszögölnyi szabad tér legyen. A torony kőépítményének magassága a tető felett két öl lehet.

Az engedély birtokában a hívek nagy lelkesedéssel fogtak hozzá az építéshez. Az alapkövet 1776. március 27-én tették le. Öt esztendeig tartott az építés. Ez alatt egy hécei csürbe jártak a hívek istentiszteletre.

Az építési anyagot adományozók neveit már említettük: követ a bányászok, s maga Lácza Szabó Pál, fát Trautsohn herceg, zsindelet Kazinczy András adott. Mészet Ladmócról hoztak. Érdekes tudni, mennyi költségbe került az építés. Adományokból befolyt 1204·33 forint. A pataki nemesektől 1229·56, a falvakból 1714·26, Patakról 270·12 forint, összesen 4419 forint. Ebből az ács kapott 1668 forintot a temploméért, 500 forintot a toronyéért. A kőműves 1554 forint helyett, mert rosszul dolgozott, 1200 forintot. Ugyanis a már jókora magas torony a kőműves hanyagsága miatt leomlott. Az új kőműves, Jung, 4000, a kőfaragó 2000, az üveges 100 forintot kapott. A vasért 800, a vörösfenyőért 300, a mézért 1000, a tégláért 1619, lécért 300, fáért 250, egyébért 300 forint ment ki. A többi ingyen volt. Ez összesen 14.057— forint. Területe Blaskó János megyei hites mérnök szerint 1780. augusztus 29-én 328 négyszögöl. Az oldalfalak magassága 6 öl és két láb. A tető 6 öl és fél láb; a tető felett a torony két és fél öl, a torony magassága 14 öl és háromnegyed láb.

Azt sem érdektelen tudni, kik járultak nagyobb összeggel az építéshez. Néhány jóltevő nevét említsük fel. Bárczay András 309, Bárczay Kata 400, Beleznay Miklós 101, Bernát József 100, Bernát Ferenc 132, Bernát Zsigmond 100, Bónis Ferenc 106, Ráday Gedeon 200, Szerencsy Ferenc 244, Szatmári Király György 169, Vay István 662 forintot adott. A kollégium tanári kara a magáéból öt éven 2999, a sárospataki egyház öt éven át 1096 forintot adott. Összesen begyűlt 1780 augusztus 28-ig: 12.140'25 forint. Ehhez járult 4419 forint, együtt 16.559 forint. Mindezeket az adatokat az elé a bizottság elé terjeszti az egyház, amely építkezés közben, titkos feljelentésre, 1780 augusztus 28-án jelent meg Patakon. Ugyanis azért jelentették fel az egyházat, mert olyan nagy fénnel és pompával építi templomát, hogy annak költségét a felvidéki reformátusok nem bírják meg. A megyét 1780. június 19-én utasítja a helytartótanács, küldjön ki bizottságot annak a megvizsgálására, hogy az egyház nem hágtá-e át az 1773. november 2-i rendeletben a templom nagysága, a torony magassága, az építés mértéke ügyében kiadott rendeletet. Az egyház kimutatja, hogy van elég pénze, mert 330 pártfogója van és a késedelmet inkább az okozta, hogy a mesterekkel nem határidőre alkudott meg és az elcsapott kőműves gondatlansága miatt a torony összeomlott. A templom nagyságát és a torony magasságát illetőleg alkalmazkodnak a királyi rendeletből 1775. december 12-én itt járt bizottság utasításaihoz. Egyébként ők a régi 30 q. harangjuknak és az 1 q.-nál valamivel nehezebb kisebbik harangjuknak megfelelő torony építése iránt folyamodnak. Kéri a bizottságot, hogy támogassa az egyházat kérelmében. A bizottság szeptember 1-én a megye elé terjesztette a vizsgálat iratait, és az még aznap felküldte a jegyzőkönyvekkel a helytartótanácsához.

Az építkezés tovább folyik. Jung János halála után Radi Károly lett a kőműves és Steinmaszler Ádám a kőfaragó mester.

Mikor a templom elkészült, fényes közönség jelenlétében tartották meg felszentelési ünnepélyét 1781. június 8-án. A híveknek csak egyharmada fért el a templomban, kétharmadának kint tartott istentisztelet még két szónok.

A felemelő ünnepéllyel kapcsolatban újra feljelentették az egyházat a helytartótanácsnál, mely 1781. június 26-án újabb rendeletet küldött a megyéhez vizsgálattartás végett. Szeptember 7-én szállt ki a megyei bizottság, december 10-én terjesztette fel a megyéhez a jegyzőkönyvet, az pedig még aznap felsőbb helyre továbbította. Azóta nem háborgatták az egyházat a temploméért, főleg mióta 1781. október 29 én megjelent a türelmi rendelet.

Közben azonban újabb költségek jelentkeztek. Az 1642-ben Debreczeni Tamás jószágigazgató által I. Rákóczy György rendeletére Holste János által öntött 20 mázsás és 91 fontos nagy harangot át kellett önteni. 1783-ban Lecherer Ignác öntötte át Eperjesen. Az átöntésnél megtartották a régi felíratokat. Négyféle latin felírat van a harangon. 1. Öntötte Holste János. 2. Átöntötte Lecherer Ignác 1783-ban. Utána Rákóczy jelmondata: Non est currentis, neque volentis, sed miserentis dei. (Nem a futóé, sem az akaróé, hanem a könyörülő Istené.) 3. Si deus nobiscum, quis contra. (Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk?) 4. Debreczeni Tamás által öntette I. Rákóczi György. — Van egy kisebb harang is, amelyet szintén 1783-ban Lecherer Ignác öntött Eperjesen. Ezen magyar felíratok vannak.*

A felszentelt templomban hosszú ideig háborítatlanul folyt az istentisztelet. Az idő vasfoga azonban ezen is rajta hagyta nyomát. A zsindey-tető elavult s az 1824. márciusi szélvész igen megtépázta. Ekkor

* A régi csorba Rákóczi-harang átöntésekor egy nagyobb s egy kisebb (9'76 mázsás) harang készült. Az elsőt 1783. aug. 14-én, a kisebbet 1785-ben húzták fel a toronyba.

az egyház, élén Balogh István gondnokkal és Láczaai Szabó József lelkésszel, gyökeres javításra határozta el magát. Máramarosból hozattak faanyagot. Ebből csinálta az új tetőt Szakácsi István ács-mester. A kőfaragó munkát Schwint Henrik végezte. Ekkor szerezték meg a telekhez a Gombos-téle telket, ahol most a cipész-bolt van. Az elvett Papsor helyett a Vaykastély telkét kapta az egyház, amelyet Vay Ábrahámnak adott el. Szakácsi István 2000 rajnai forintot kapott a munkáért. A pénzt Gajtner Illésné kölcsönözte. Az egyházkerületet is megkereste az egyház támogatás végett. Kapott is tőle 1000 forintot kamatra s azonkívül közsegélyre is meghirdettette. A falakat is feljebb kellett rakni. Ezt Kun János kőműves mester végezte. A templom-tetőhöz még 26 darab öt öles fenyőfára volt szükség. A palát Visnyóról szállították, harminc szekéren, összesen 712 mázsát. A palafedést Lion János végezte. A költségek szaporodtával újabb 1000 forintot kellett kölcsönvenni az egyházkerulettől. Július 30-án a fal már készen volt. Az Éles János házát eladták 2000 forintért és újabb kölcsönt is kértek az egyházkerulettől, 1000 forintot. 1824 októberéig 10.132 forintot tett ki az építkezési költség. Ekkor újabb 1000 forintot kapott az egyház a kerulettől ingyen. A kikerülő ócska anyagot is félretették. 1826. szeptemberében a templomajtók elé cinterem épült. A templomtető építése 13.737 forintba került. Ehhez az egyházkerület 1000, a főiskola ifjúsága 281, az egyházak és jóltevők 1119 forinttal járultak hozzá, tehát a sárospataki egyház maga, a személyes és a szerkesz szolgáltatokon kívül, 11.035 forintot költött.

A tornyot is magasabbra kellett emelni. Vasanyagot a korompai gyárból szereztek. A tornyot Hajnik kőfaragó és Szakácsi István ács vállalták fel. Az előbbi 1434 váltó forintot, az utóbbi 600 forintot kért. Kőművest Miskolcra hoztak. Végül is Szakácsi István és Vida Mihály ácsokkal kötötték meg a szerződést

500 forint összegben, 1827. július 29-én. Bádogot Pestről hozott a gondnok három egyháztág szekerén. Egy tokaji bádogossal rakatták fel 500 forintért. 1827. november 4-én a kőművesek elvégezték a munkát. November végén már befejezéshez közeledett a torony fedése.

1828. július végén teljesen befejeztetett az építés. Krisák János sárospataki lakatos 75 forintért vasalta meg a toronyra készített zsalugátéereket. 1824. március végétől 1828 július végéig tartott tehát ez az építkezés. E két évszám rajta volt a tetőn, illetőleg a toronyon. A régi toronygombot Bodroghalász kapta meg.

1834-ben a földrengés annyira megrongálta az épületet, hogy a boltozata megrepedt. Nagy költséggel újra rendbehozták.

1853-ban réz lemezzel fedték be a tornyot. (2300 forintért.)

1871-ben orgonát épített az egyház. Mozer Lajos strassburgi orgonaépítő 6060 forintért állította fel. Ünnepélyes felavatása július 4-én volt. Az egyházkerület 1000 forinttal járult a költségeihez.

1882-ben a templomépítés 100 éves fordulóját fényes ünnepség keretében ülték meg. Ez ünnepély egybeesett a főiskolai évváróval, amely egyúttal a főiskolai énekkar 100 és az akadémiai önképző 50 éves ünnepe is volt. (1882. június 25.)

A templomtornyon eleitől fogva volt óra, amelyet 1828-ban Lengyel György megjavított. 1882 tavaszán Sárospatak új toronyórát állított be 905.25 forint értékben. (A 40-es évek presbiteri jegyzőkönyvei is beszélnek óráról.) Épületei javítására 350 forintot költött ekkor.

1895—96-ban újból javítani kellett a templomot. A renoválásra az 1894. október 28-án tartott közgyűlés adott felhatalmazást. Az egyházkerület 6000 forint segéllyel jött a sárospataki egyház támogatására. A főiskolai tanulók 200 forintot gyűjtöttek erre a célra. A hívek 8838 forintot adtak össze. Az egyházmegye 200 forintot adott. A vas-anyagot a Schlick-gyártól, a

A templom belseje.

rézlemezeket Szontágtól hozatta az egyház. A munkáért Tarcal kőműves 5048, az ácsok 712, az asztalosok 763, a padlózók 467, a festő 780, a lakatos 884 forintot kapott. Maga a templomszentelési ünnepély 819 forintba került. Ugyanekkor megjavították az orgonát is 811 forintért. Az orgonát Angszter pécsi mester javította meg. Az építkezésre fordított összeg 28.913 forint volt, szorosabban véve azonban 18.768 forintba került. A templomfestésért 951, a kerítésért és keramitért 2.000, az ablakokért 1700 forintot fizettek. Ekkor épült a középső bejáratnál levő rozoga cinterem helyén a mai belépő csarnok Katona György tervei szerint. Szép ajtója ma is megragadja a figyelmünket. Az úrasztalának vaskerítése Réthi Eszter ajándéka. Az úrasztali terítőt s a szószék pirosbársony szegélyét a pataki nők adományozták. A papiszék is régi emlék. Még a fatemplomból való. S a következő felirat van rajta:

„Non Verbo pietas, at re, Monstretur oporet,
Igne Calens Isthoc speret ad astra rapi.“

(A kiemelt betűk összege = 1764.)

Magyarul:

„Nem szóval, tettel kell, hogy tűnjék ki kegyesség.
E hévtől fűtve várja, hogy égbe kerül.“

(A kép Illés prófétáról van véve.)

A szószék hátlapján e felirat olvasható:

„A Krisztusnak Evangyéliuma Istennek
hatalma minden hívőnek Idvességére.“

(Róm. I. : 16. v.)

A templom ünnepélyes felszentelése 1896. október 4-én volt. Ennek a javításnak az évszáma is rajta volt a tornyon. A harangokat 1898-ban át kellett szerelni.

Most a templomon ez az évszám van: 1824. —
A torony keleti oldalán: 1918.

A templom egyik belső ajtaja.

A világháború alatt (1917 júliusban) lesztek a rézlemezeket, úgyhogy a tornyot bádoggal kellett beborítani. Az orgona sípjait is elvitték. Az 1921-ben megrepedt nagy „Rákóczi-harangot“ Slezák László, „Magyarország aranykoszorús harangöntő mestere“, öntötte újra, ki a harangöntést a hírneves Thury cégnél tanulta. Átöntés után 1027 kg. súlyú lett. Az újraöntött harangon szereplő díszítések és szöveg a régi harangon lévő díszítések és szöveg szerint készültek, kivéve az újraöntött harang alsó peremén lévő szöveget, mely az újraöntés tényét és az öntőmester nevét közli. Slezák László az újraöntést hírnevéhez méltán végezte. Az újraöntött harang büszkén viselheti a „Rákóczi-harang“ nevet, melynek hangja is a régi harangéval teljesen azonos. Az átöntés 1,273.997 koronába került. Ünneplés fölszentelése 1923. június 24-én ment végbe.

Forgács Gyula lelkész idejében font-kölsönt vett fel az egyház, ebből hozatta rendbe újból a templomát. (1927. július 4.)

Igy áll most előttünk a templom, amely a barokk építészetnek egyik érdekes emléke. A hullámos díszítésű tornyon most is láthatni az erős csigavonalakat. A belseje is mutatja a barokk építkezés nyomait, bár középhajója boltíveit át kellett alakítani. Régen a közepe is magas bolthajtásos volt s az egész templom fehér színű. Ablakai gömbökből voltak s kívül rost védte őket. Ma a közepe kazettákra van osztva. 55 méter hosszú, 21 méter széles s 12 méter magas a belvilága. Nagy kár, hogy nem áll szabad helyen. Így nagysága és szépsége nem érvényesülhet kellőleg. Arányai nemes harmoniában mutatják azt a törekvést, hogy valahogy a helytartótanács tulságosan díszesnek ne találja. Ki kellene szabadítani a szűk térről, hogy érvényesülni tudjon. —

1781. július 8-án (Szombathi szerint) templomavató beszédet Szentesi János is mondott. (Kéziratban meg is van). Vlg. Csizi János itteni pap volt a főszónoka az ünnepnek.

Az 1824—25-ben végbement építkezés után Lácza Szabó József lelkész templomavatási ünnepet tartott, melyen ő mondotta az egyházi beszédet (1825. márc. 13).

Az 1824—28 közt 22.000 forintba kerülő építkezés befejezésekor is bizonyára tartottak templomavatási

1923-ban Szlezák László által újraöntött Rákóczi-harang.

ünnepet, de nyoma nincs a jegyzőkönyvekben. 1834-ben félszázados ünnepét ülték építésének. — 1853-ban a tornyot bádoggal fedték be, ez 2.300 forintba került. Hogy utána tartottak-e avató-ünnepet, nem tudni, mert a jegyzőkönyvek hiányoznak ez időkből is.

1871-ben orgonaavatási ünnep volt, amelyen Terhes Barna prédikált. 1882. június 25-én, a százéves ünnepen is ő beszélt.

1896-ban a templomavatási ünnepen Bálint Dezső hirdette az ígét, az avatóbeszédet Kun Bertalan püspök mondta.

Az egyház birtokában több finom hímzésű úrasztali terítő van a XVI. s XVII. századból (köztük a Lorántfy-féle is). Úrasztali arany s ezüst edényei közül nevezetes az I. Rákóczi György és neje által elsőszülött fiúk: Zsigmond keresztelőjére adományozott ezüst tál (1618. június 27.). A legnagyobb úrasztali aranykelyhet Lónyay Zsigmond és Csebi Pogány Klára ajándékozta (1757. május 20.). Az aljára átokmondás van írva arra, aki más szolgálatra használja. — A két díszes kis kehely közül az egyik 1712-ből való (Görgey Judit adománya), a másik 1768-ból (Dienes Gy. ajándéka).

G. J.

Sárospatak, 1942.

Nyomtatta: Kisfaludy László a református főiskola betűivel.

